

[Jesper Simonsen.]

Det ærede Medlem talte om, at Artikel 16 i Folketorbundspagten vel ikke paalægger juridisk Forpligtelse til at stille med nogen Militærstyrke, men derimod en vis moralsk Forpligtelse.

Hvis det drejer sig om ganske almindelige Betragtninger over, hvilke moralske Forpligtelser man maatte have i internationale Mellemværender, vilde det altsaa være en Slags international Morallære, det ønskede Udvalg skulde søge at opstille. Men jeg tror, det vilde være en haabløs Opgave at give et Udvalg af den foreslaaede Karakter; efter den Sammensætning, man vil give Udvalget, vil det vist paa Forhaand være ganske ugørligt for det at opstille almengyldige internationale Moralregler, som Folkene i paakommende Tilfælde har at følge.

Forlader man Tanken om en saadan Løsning af Opgaven, bliver der tilbage Spørgsmaalet om, hvilken moralsk Stilling et Land skal tage i Forhold til ganske konkrete Situationer. Men det lader sig jo ikke afgøre, medmindre den konkrete Situation foreligger. Thi de moralske Forpligtelser, man maatte føle overfor en konkret foreliggende Situation, vil altid i væsentlig Grad være bestemt af mange forskellige Momenter ved den konkrete Situation, Momenter, som slet ikke paa Forhaand lader sig opstille eller behandle. Derfor kan man ikke ud fra en vag, en uklar Forestilling om moralske Forpligtelser give sig til at udarbejde en Betænkning, der skal kunne ventes at have nogen som helst praktisk Værdi i Fremtiden eller overfor et forekommende Tilfælde.

Men jeg advarer i øvrigt mod denne Forestilling om de moralske Forpligtelser; thi der er for mig ikke Tvivl om, at denne Talen om moralske Forpligtelser i overmaade mange Tilfælde dækker over en Slags Sympatipolitik, en Tegen-Stilling efter Sympati i Forhold til andre Lande. Man paaberaaber sig en vis moralsk Pligt til at gøre eller undlade et eller andet af Hensyn til et bestemt andet Land eller bestemte Magtgrupper; man har meget ofte for Øje, naar man rejser dette Moralkrav, ganske bestemte Lande eller ganske bestemte Landegrupperes Særinteresser. Men hvis man lader sin Politik paa dette Omraade bestemmes af saadanne Hensyn, er man efter min Mening inde paa en farlig Vej; en Vej, der daarligt harmonerer med den faste og klare Neutralitetspolitik.

Derfor skal man være noget varsom, naar man diskuterer hele dette Problem om

moralske Forpligtelser, at man ikke gennem en Standpunkttagen ud fra moralske Hensyn i Virkeligheden driver ind i at placere sig i en Magtgruffordeling, som i paakommende Tilfælde kan rumme en Fare for os.

Med disse Bemærkninger mener jeg at have berørt de Hovedspørgsmaal, som dukker op, naar man beskæftiger sig med det foreliggende Forslag, og jeg ser da ikke, at der er noget som helst reelt Grundlag i det, som er fremført, som kan motivere, at man skulde nedsætte Udvalget.

De Udtalelser, det ærede Medlem Hr. Christmas Møller kom med, da det ærede Medlem anden Gang havde Ordet, afslørede ogsaa med stor Tydelighed, hvor svagt Grundlaget var for Forslaget. Udtalelserne afslørede, at det ærede Medlem selv var klar over, at der ikke var et Grundlag, som med nogen Styrke kunde bære det fremkomne Forslag.

Det ærede Medlem talte om, at man en Gang skulde gaa til en Undersøgelse uden forudfattet Mening. Det er i og for sig et svagt Grundlag at motivere en saadan Undersøgelse med; det ligesom forudsætter, at alle andre tidligere gjorde Undersøgelser, baade Enkeltmands, som foreligger i skriftlige Arbejder, og tidligere Udvalgs eller Kommissioners skulde være sket ud fra forudfattede Meninger og derfor ikke have fuldgyldig Værdi. Men selv om jeg nu bortser fra dette — for øvrigt bestrider jeg, at det i alle Tilfælde skulde have været saaledes —, saa kan jeg ikke se, at det Udvalg, som her foreslaas, kan ventes at gaa til denne Opgave uden forudfattede Meninger.

At den kommanderende General og Viceadmiralen — ikke som de to udmærkede Mænd, der er i disse Embeder i Øjeblikket, men, saaledes som det er formuleret: i Kraft af, at de indehaver netop disse Stillinger — paa Forhaand skulde være særlig egnede til at gaa til denne Opgave uden forudfattede Meninger, tror jeg vil stille sig som meget problematisk for enhver, der beskæftiger sig med den Slags Spørgsmaal.

Det sidste Argument, som det ærede Medlem Hr. Christmas Møller havde for Forslaget, var, at det i hvert Fald ingen Skade kunde gøre. Men det kan jo ikke bære Udvalget, at det ingen Skade kan gøre; og hvis det er et Argument for det, kan man dog i hvert Fald sige, at det gør den Skade, at man spilder 16 udmærkede Medborgeres Tid og en Del af Statens Penge, og det er dog ogsaa et Hensyn, som bør tages, ikke mindst af den ærede Forslagsstiller, idet hans udmærkede Partifæller i „Skatteborgeren“